

CONSTITUCIÓ «SACROSANCTUM CONCILIUM» SOBRE LA SAGRADA LITÚRGIA*

1. (*Per què el Concili s'ocupa de la litúrgia.*) Ja que el sagrat Concili es proposa de fer créixer contínuament la vida cristiana entre els fidels, de fer que les institucions sotmeses a canvis s'adaptin millor a les necessitats del nostre temps, d'afavorir tot el que pot ajudar a la unió de tots els qui creuen en Crist, i d'envigorir allò que ajuda a cridar tots els homes al si de l'Església, creu que també li pertoca, d'una manera especial, de procurar la reforma i el foment de la litúrgia.

2. (*El lloc de la litúrgia en el misteri de l'Església.*) La raó és que la litúrgia, per la qual, sobretot en el diví sacrifici eucarístic, «es fa present l'obra de la redempció», contribueix en un grau màxim a fer que els fidels expressin en llur vida, i manifestin als altres, el misteri de Crist i la naturalesa autèntica de la veritable Església, que té per característica ser humana i divina, visible i enriquida amb dons invisibles, fervorosa en l'acció i lliurada a la contemplació, present al món i, malgrat això, pelegrina; i tot això de manera que allò que hi és humà estigui ordenat i sotmès al diví, allò visible a l'invisible, l'activitat a la contemplació, i el present a la ciutat futura que busquem. Per tant, la litúrgia, mentre cada dia edifica els qui són dintre a fi que siguin temple sant en el Senyor i mansió de Déu en l'Esperit, fins al complet desenvolupament de Crist, al mateix temps els enforteix admirablement per predicar el Crist; i, així, presenta l'Església als qui són a fora, com a senyera alçada entre els pobles, perquè sota d'ella s'apleguin els fills de Déu dispersos, fins que es faci un sol ramat i un sol pastor.

3. (*La Constitució sobre la litúrgia i els altres ritus.*) Per això, el sagrat Concili creu que ha de recordar els principis i establir les normes pràctiques següents, sobre el foment i la reforma de la litúrgia.

Alguns d'aquests principis i normes es poden i s'han d'aplicar tant al ritu romà com a tots els altres ritus, encara que cal entendre que les normes pràctiques següents només afecten el romà, sempre que no es tracti de coses que, per la seva mateixa naturalesa, també es refereixen als altres.

4. Finalment, el sagrat Concili, amb fidelitat a la tradició, declara que la santa mare Església reconeix un dret i un honor iguals a tots els ritus legítimament acceptats, vol que, en endavant, si-

guin conservats i plenament afavorits, i desitja que, allà on calgui, siguin prudentment revisats de manera integral, d'acord amb la sana tradició, i rebin nou vigor com ho requereixen les circumstàncies i les necessitats d'avui.

Cap. I. Principis generals per a la reforma i el foment de la sagrada litúrgia

I. *Naturalesa de la sagrada litúrgia i la seva importància en la vida de l'Església*

5. (*L'obra de salvació acomplerta per Crist.*) Déu, que «vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat» (1Tm 2,4), «després que en moltes ocasions i de moltes maneres antigament havia parlat als pares per boca dels profetes» (He 1,1), quan arribà la plenitud del temps envià el seu Fill, la Paraula feta carn, ungit per l'Esperit Sant, a portar la bona nova als pobres, a curar els cors desfets, «com a metge corporal i espiritual», mitjancer entre Déu i els homes. Ja que la seva humanitat, en la unitat de la persona del Verb, fou instrument de la nostra salvació. Per això, en Crist «es realitzà la satisfacció perfecta de la nostra reconciliació i se'ns donà la plenitud del culte diví».

Aquesta obra de la redempció humana i de la glorificació perfecta de Déu, iniciada amb les meravelles de Déu en el poble de l'antiga Aliança, Crist el Senyor l'acomplí, sobretot amb el misteri pasqual de la seva sagrada passió, de la seva resurrecció d'entre els morts i de la seva ascensió gloriosa. Per aquest misteri pasqual, «morint, destruïa la nostra mort, i ressuscitant ens ha tornat la vida». Ja que del costat de Crist, mort a la creu, va brollar «el sagrament meravellos que és tota l'Església».

6. (*L'obra de la salvació continuada per l'Església s'acompleix en la litúrgia.*) Per això, tal com Crist fou enviat pel Pare, també ell envià els apòstols, plens de l'Esperit Sant, no solament a predicar l'Evangeli a tota la humanitat i anunciar que el Fill de Déu, per la seva mort i la seva resurrecció, ens havia alliberat del poder de Satanàs i de la mort, i ens havia transportat al regne del Pare, sinó també a realitzar l'obra de salvació que anunciaven, pel sacrifici i els sagraments, entorn dels quals gira tota la vida litúrgica. Així els homes són empeltats en el misteri pasqual de Crist pel baptis-

* Promulgada el 4 de desembre de 1963.

me, morts amb ell, sepultats amb ell, ressuscitats amb ell; reben l'esperit de fills adoptius, «pel qual clamen: Abba, Pare!» (Rm 8,15), i, d'aquesta manera, esdevenen els veritables adoradors volguts pel Pare. Semblantment, sempre que mengen el sopar del Senyor, anuncien la seva mort fins que ell vingui. Per aquesta raó, la mateixa diada de la Pentecosta en què l'Església es manifestà al món, «els qui acceptaren la predicació» de Pere «foren batejats». I «eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries... lloaven Déu i eren ben vistos de tot el poble» (Ac 2,41-47). Des de llavors, l'Església mai no ha deixat de reunir-se per celebrar el misteri pasqual; llegint el que «es referia a ell en totes les Escripures» (Lc 24,27), celebrant l'eucaristia, en la qual «es fa present la victòria i el triomf de la seva mort», i donant alhora gràcies «a Déu pel seu do inefable» (2Co 9,15) en el Crist Jesús, «a lloança de la seva glòria» (Ef 1,12), per la força de l'Esperit Sant.

7. (*Presència de Crist en la litúrgia.*) Per realitzar una obra tan gran, Crist és sempre present en la seva Església, sobretot en les accions litúrgiques. És present en el sacrifici de la missa, tant en la persona del ministre, «ell mateix que es va oferir a la creu, ara s'ofereix per ministeri dels sacerdots», com sobretot sota les espècies eucarístiques. És present per la seva potència en els sacraments, de manera que quan algú bateja, Crist mateix bateja. És present en la seva paraula, ja que quan a l'Església es llegeixen les Sagrades Escripures, és ell mateix qui parla. És present, en fi, quan l'Església suplica i salmeja, ell que prometé: «On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo sóc allí enmig d'ells» (Mt 18,20).

De fet, en aquesta obra tan gran, amb la qual Déu rep una glòria perfecta i els homes són santificats, Crist s'associa sempre a l'Església, la seva estimadíssima Esposa, que l'invoca com a Senyor seu i per ell dóna culte a l'etern Pare.

Amb raó, doncs, la litúrgia és considerada com l'exercici del sacerdoci de Jesucrist, en la qual, per mitjà de signes sensibles, se significa i es realitza la santificació de l'home d'acord amb la naturalesa de cadascú, i tot el cos místic de Jesucrist, o sigui el Cap i els seus membres, exerceix el culte públic íntegrament.

Per això, cada celebració litúrgica, com a obra de Crist sacerdot i del seu cos, que és l'Església, és eminentment acció sagrada i cap altra acció de l'Església no n'iguala l'eficàcia ni en dignitat ni en grau.

8. (*La litúrgia de la terra, pregustació de la litúrgia del cel.*) En la litúrgia de la terra participem, tot pregustant-la, de la del cel, que se celebra a la ciutat santa de Jerusalem, cap a la qual ens encaminem com a pelegrins, on Crist seu a la dreta de Déu, ministre del santuari i de l'autèntic tabernacle; cantem l'himne de glòria a Déu amb tot l'exèrcit celestial; venerant la memòria dels sants, tenim l'esperança de participar amb ells de l'herència i de la companyia; esperem el Salvador, nostre Senyor Jesucrist, fins que ell es manifesti com a vida nostra, i nosaltres ens manifestem gloriosos amb ell.

9. (*L'activitat de l'Església no és únicament litúrgica.*) La sagrada litúrgia no exhaurix pas tota l'activitat de l'Església; ja que és necessari que els homes siguin cridats a la fe i a la conversió abans que puguin accedir a la litúrgia: «Com podran invocar-lo, si no hi creuen? I com creuran en ell, si no n'han sentit parlar? I com en sentiran parlar, si ningú no l'anuncia? I qui el podrà anunciar, si ningú no és enviat?» (Rm 10,14-15).

Per aquesta raó, l'Església anuncia als que no són creients el missatge de salvació, perquè tots els homes coneguin l'únic Déu veritable i el seu enviat, Jesucrist, i, fent penitència, es converteixin dels llurs camins. Ha de predicar sempre la fe i la penitència als creients i, a més, els ha de predisposar als sacraments, ensenyar-los a complir tot el que Crist va manar, impulsar-los a totes les obres de caritat, de pietat i d'apostolat, amb les quals es posi de manifest que si bé els cristians no són d'aquest món, són, però, la llum del món i glorifiquen el Pare davant dels homes.

10. (*La litúrgia, i sobretot l'eucaristia, font principal de la gràcia.*) La litúrgia, amb tot, és el cim al qual tendeix l'acció de l'Església i, a la vegada, la font d'on brolla tota la seva força. En efecte, els treballs apostòlics s'encaminen a això: que tots els qui han estat fets fills de Déu per la fe i el baptisme es reunixin, lloïn Déu en l'Església, participin en el sacrifici, i mengin del sopar del Senyor.

D'altra banda, la litúrgia empeny els fidels a esdevenir, un cop saciats dels «sacraments pasquals», «un sol cor per la pietat»; demana que «mantinguin vivent allò que reberen per la fe», i la renovació de l'aliança del Senyor amb els homes, en l'eucaristia, empeny i encén els fidels a la caritat de Crist que els esperona. Per tant, la gràcia ens ve de la litúrgia i, sobretot, de l'eucaristia com de la font, i obté, amb la màxima eficàcia, aquella santificació dels homes en Crist i aquella glorifi-

cació de Déu on s'encaminen, com a fi, totes les altres activitats de l'Església.

11. (*Necessitat de bones disposicions personals.*) Però, per assegurar aquesta plena eficàcia, cal que els fidels vagin a la sagrada litúrgia amb una recta disposició espiritual, que acomodin l'esperit a la veu, i que col·laborin amb la gràcia celestial per no rebre-la en va. Per això, els pastors sagrats han de vigilar que en l'acció litúrgica no s'observin solament les lleis per a la vàlida i lícita celebració, sinó que els fidels hi participin d'una manera conscient, activa i fructuosa.

12. (*Necessitat de la pietat extralitúrgica.*) Però la vida espiritual no es limita a la sola participació en la sagrada litúrgia. Perquè el cristià, cridat a l'oració comunitària, també ha d'entrar a la seva cambra per preparar al Pare en el secret; més encara, segons l'ensenyament de l'Apòstol, ha de pregar sempre sense parar. I el mateix Apòstol ens ensenya a portar sempre en el nostre cos els senyals de la mort de Jesús, perquè també en el nostre cos s'hi manifesti la seva vida. Per això, demanem al Senyor, en el sacrifici de la missa, que «acceptada l'oblació del sacrifici espiritual», ens transformi en «ofrena eterna» per a ell.

13. (*Els exercicis piadosos.*) Els exercicis piadosos del poble cristià, mentre estiguin d'acord amb les lleis i les normes de l'Església, són molt recomanats, sobretot si es fan per disposició de la Seu Apostòlica.

També frueixen d'una dignitat especial els exercicis sagrats de les Esglésies particulars, que se celebren per manament dels bisbes segons els costums o els llibres legítimament aprovats.

Cal, però, que, tenint en compte els temps litúrgics, aquests exercicis es disposin de manera que s'harmonitzin amb la sagrada litúrgia, en certa manera en derivin, i hi condueixin el poble, perquè la litúrgia, per la seva naturalesa, els és molt superior.

II. *Necessitat de promoure la formació litúrgica i la participació activa*

14. (*La participació activa.*) La mare Església desitja molt que tots els fidels siguin conduïts a aquella participació plena, conscient i activa, en les celebracions litúrgiques, que els exigeix la naturalesa de la litúrgia, i a la qual, en virtut del baptisme, té dret i obligació el poble cristià «llinatge escollit, casa reial, comunitat sacerdotal, nació santa, poble que Déu s'ha reservat» (1Pe 2,9; cf. 2,4-5).

En el marc de la reforma i de l'increment de la

litúrgia, cal tenir molt en compte aquesta participació plena i activa de tot el poble. La litúrgia és, en efecte, la font primera i necessària, d'on els fidels treuen un esperit veritablement cristià; i, per això, els pastors d'ànimes els hi han d'encaminar constantment, en tota l'activitat pastoral, per mitjà d'una formació adequada.

Però, com que no hi ha esperança de poder-ho realitzar si abans els mateixos pastors d'ànimes no s'amaren plenament de l'esperit i de la força de la litúrgia i n'esdevenen mestres, és absolutament necessari que en primer lloc s'asseguri la formació litúrgica del clergat. Per això, el sagrat Concili ha determinat d'establir el següent:

15. (*Formació dels professors de litúrgia.*) Els professors destinats a l'ensenyament de la sagrada litúrgia als seminaris, a les cases religioses d'estudis i a les facultats de teologia, han de ser ben formats per a la seva tasca en instituts especialitzats.

16. (*Formació litúrgica dels clergues.*) L'assignatura de sagrada litúrgia ha de ser col·locada entre les disciplines necessàries i més importants als seminaris i a les cases religioses d'estudi, entre les principals a les facultats de teologia, i ha de ser ensenyada tant en l'aspecte teològic i històric, com en l'espiritual, pastoral i jurídic. A més, que els professors de les altres assignatures, sobretot de teologia dogmàtica, Sagrada Escripura, teologia espiritual i pastoral, procurin segons les exigències internes de l'objecte propi de cadascuna, posar en relleu el misteri de Crist i la història de la salvació, de manera que resultin ben clares la relació amb la litúrgia i la unitat de la formació sacerdotal.

17. Cal que els clergues adquireixin, als seminaris i a les cases religioses, una formació litúrgica de la vida espiritual, amb el guiatge convenient per a poder entendre els ritus sagrats i participar-hi amb tota l'ànima, ja amb la mateixa celebració dels sagrats misteris, ja amb altres exercicis de pietat impregnats d'esperit litúrgic; cal que aprenguin també a observar les lleis litúrgiques, de manera que la vida dels seminaris i dels instituts religiosos estigui plenament amarada de l'esperit litúrgic.

18. Els sacerdots, tant els seculars com els religiosos, que ja treballen a la vinya del Senyor, han de ser ajudats per tots els mitjans oportuns, perquè entenguin cada vegada més plenament el que fan en les funcions sagrades, visquin la vida litúrgica i la comuniquin als fidels que els són encomanats.

19. (*Formació litúrgica i participació activa dels fidels.*) Cal que els pastors d'ànimes curin amb constància i paciència la formació litúrgica dels fidels, interna i externa, d'acord amb l'edat,